

אלה אמיתי סדובסקי: כניסות ויציאות

אירנה גורדון

"אני רואה את עצמי כאמנית החוקרת את הממשות מבעד לרצף הידוע והמייצרת רצפים חלופיים לאלו הקיימים", אומרת אלה אמיתי סדובסקי, החושפת בעבודותיה את שבריריותו של החזותי ואת אופני ההיקסמות ממנו. היא מתחקה אחר הממשי בתוך פעולת האמנות: תרה אחר השתקפויותיו ואשליותיו ובוחנת את קצה גבול היכולת של הציור ושל הצייר לאחוז בפיסת מציאות. ובהיבט היא מתענגת על רגע ההתפוגגות של ההתרחשות הרציונלית, כאשר השליטה מתערערת ומעשה האמנות חוזר להיות מערך מרהיב של כתמים, צורות וקווים. נקודת ההתחלה של עבודותיה אינה מצע לבן מסורתי, אלא בדים תעשייתיים עמוסי דימויים ודגמים, שהיא אוספת אותם ממקומות שונים; או לחילופין, בדים לבנים שהיא מציירת עליהם מצעים דמויי טקסטיל. מצעים אלה, על עושרם ואינסופיותם – שכן תבנית האריג אינה נענית למגבלות הקומפוזיציה – הם כר נרחב עבורה לדיאלוג רעיוני וחומרי מתמשך.

המיחברים הציוריים שיוצרת אמיתי סדובסקי מסרבים להציע זווית ראייה אחת ברורה. הם מסמנים קצוות של סיפורים, שמתחילים ונזנחים, נרקמים ונפרמים. עבודותיה מלהטטות ברעיון הפרספקטיבה הרנסנסי כהנהרה של העולם, ומשאירות את הצופה בעמדה של אי־ודאות מתמדת לגבי טיבו של הדימוי הציורי: האם הוא יכול לייצג את המציאות ולייצר משמעות, או שמא הוא יכול להצביע רק על עצמו, על היותו צורה חוזרת המתווה מערך אסתטי. כך, אשכולות של אברי מין יוצרים רצף מרהיב הממלא את החדר הבורגני; ברווזים מרחפים מתוך פנים הבית אל החוץ וחוזר חלילה, נעים בין סמליות לדקורטיביות; דמויות מציאות ונחבאות חליפות בינות לדימויי עצים המשולבים בשבלונות של פרחים; הליקופטרים חודרים מבעד לאריג גיאומטרי וחגים מעל בתים שקטים השרויים בתרדמה; יער פורץ אל תוך חדרי הבית והופך לרצף אורנמנטלי אחד; נערה על מיטה צפה בתוך נוף משכר שכל כולו דגם טקסטילי מפותח.

בעבודת האנימציה אִישֶׁקֵט (2012) העוקבת אחר ציור קיר שלה ברחוב ע"ח בשכונת מוסררה בירושלים, הדימוי לא מפסיק להשתנות ולהיווצר מחדש כל העת, בתגובה לסיפורים שונים ולדמויות החולפות על פניו ועל פני האמנית. תנועת ההנפשה טמונה עמוק במכלול יצירתה של אמיתי סדובסקי, שהיא מעשה מרכבה של מצבים וזיכרונות העולים וצפים, ובהיבט נעלמים מבעד לחלונות ולדלתות רבים המובילים החוצה ופנימה חליפות. הזמן של האירועים השונים, מדומיינים ו"ריאליסטיים" כאחד, מתכווץ אף הוא לכניסות ויציאות בוזמניות. כך פועלות עבודותיה כרב־מערכות העוסקות בעבר ובהווה, בהמשכיות היסטורית אל מול רצף הקיום הפרטי.

הציורים עמוסים בסצינות ביתיות ואינטימיות של זוגיות ומשפחה, של ארוחות ערב משותפות, של התלחשויות מקריות, ושל פעילויות שגרתיות כמו צפייה בטלוויזיה וקריאה בספר. אלה מתלכדים עם נופים מקומיים ואירועים חדשותיים הפולשים שוב ושוב לעולמו של היחיד. כך חוזרת ונבחנת תחושת האני והשתנותה המתמדת. העבודות, על צבעוניותן הססגונית, מלאות בחלימה בהקיץ, בתשוקה נסתרת, במתח ובחרדה הנטועים בחיי היומיום. הן מצויות בתווך שבין חלום למציאות, המטעין אותן במורכבות ובריבוי משמעויות. הגודש החזותי מאפשר לשמור כל העת על חלון אחורי פתוח אל הנפש פנימה. בדיוקן תרנגולת וביצה (2011),

דמות ה"ליצנית" מבטאת בעוצמה רבה את האמביוולנטיות שבמעשה האמנות: היא נעה בין זהות נשית לגברית, בין חזות של שמחה לתחושה של עצב עמוק, ובין בד התחפושת למצע דמוי האריג של הציור.

לאון בטיסטה אלברטי בספרו על הציור (1434) הגדיר את מעשה הציור כחלון פתוח לעולם, כפי שהצייר רואה אותו ובוחר להציגו. ג'ון ברג'ר בספרו דרכי ראייה (1972) מתאר חלון זה כדלת אל כספת, אל מה שמשותקים לקחת ולנכס. כמי שמחברת בביוגרפיה הפרטית שלה בין מדע לאמנות, אמיתי סדובסקי מודעת לכך שהעולם – הטבע והקיום האנושי בכללו – מושתת על מערכות ומודלים קבועים, ובהיבט על ורסטיליות ומקריות. על כן היא מבקשת לחשוף את דרכי השליטה באובייקט הציור, ומאפשרת לו לנוע בלי הרף, להשתנות תחת ידיה ומול עינינו, לחולל הרמוניה מתוך ערעורה.

ציונים ביוגרפיים

נולדה בקיבוץ גשר; מתגוררת במסילת ציון ועובדת בתל אביב.

1991-1987 תואר ראשון (BSc), הפקולטה להנדסה כימית, הטכניון, חיפה
1994-1991 תואר שני (MSc), הפקולטה להנדסה כימית, הטכניון, חיפה
1999-1994 דוקטורט (PhD), המחלקה לחומרים ופני שטח, מכון ויצמן למדע, רחובות
2003-2000 פוסט דוקטורט, המחלקה לכימיה פיזיקלית והמחלקה להנדסת מכונות, אוניברסיטת קליפורניה, ברקלי
2004-2003 לימודי תואר ראשון (BFA), קליפורניה קולג' לאומנויות, סן פרנסיסקו
2004 בית הספר לאמנות – המדרשה, המכללה האקדמית בית ברל
2007-2004 חוקרת, מרצה בכירה, המחלקה לכימיה פיזיקלית, האוניברסיטה העברית, גבעת רם, ירושלים
2007 תואר ראשון (BFA), בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב, ירושלים
2009 תואר שני (MFA), בצלאל אקדמיה לאמנות ועיצוב, תל אביב
2009 ואילך מרצה, המחלקה לעיצוב טקסטיל, שנקר, בי"ס גבוה להנדסה ולעיצוב, רמת גן

מבחר תערוכות יחיד

2004 "Women of the Village", אוניברסיטת קליפורניה, ברקלי, ארה"ב 2009 "חרושת", תערוכות MFA, בצלאל, מתחם התחנה, תל אביב / "פלטטים", הגלריה לאמנות ישראלית עכשווית, מרכז ההנצחה, קריית טבעון 2010 "פותרת חלומות", גלריה גורדון, תל אביב 2012 "אי שקט", הקרנת וידיאו בפרויקט "מוסללה", שכונת מוסררה, ירושלים / "נחיתה", מוזיאון ינקו דאדא, עין הוד / "בריחה קצרה", גלריה גורדון 2, תל אביב

מבחר תערוכות קבוצתיות

2004 "Best of Junior Review", קליפורניה קולג' לאומנויות, סן פרנסיסקו 2008 "מתנה", תערוכה קבוצתית, גלריית ארטופיה, תל אביב / "סטודיו פתוח", אבולעפיה 2, בצלאל התוכנית לתואר שני, תל אביב / "צאן", גלריית בצלאל, תל אביב 2009 "דיבוב גרסת האמן", גלריה גורדון, תל אביב / "A4", הגלריה לאמנות, בית ספר לאמנות, גלזגו 2011 "אסקייפ", בית האמנים ע"ש זריצקי, תל אביב 2012 "אורות הכרן", תערוכה במרחב העסקי בעיר מודיעין / "עבודות חדשות", מרכז גוטסמן לתחריט - קיבוץ כברי / "תערוכת קיץ", גלריה כברי - גלריה שיתופית יהודית ערבית בגליל